

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA

CONSELLERIA D'HABITATGE, TERRITORI I MOBILITAT

13912

Resolució de la directora general d'Harmonització Urbanística i Avaluació Ambiental per la qual es formula la modificació de la declaració d'impacte ambiental de la reforma integral Port de Fornells – fase 2, TM Es Mercadal (141A/2018)

Vist l'informe tècnic amb proposta de resolució de dia 16 de juliol de 2025, i d'acord amb l'article 9.1 del Text refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears aprovat per Decret legislatiu 1/2020, de 28 d'agost, i el punt 8. d) de l'article 2 del Decret 10/2025, de 14 de juliol, pel qual s'estableixen les competències i l'estructura orgànica bàsica de les conselleries de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears,

RESOLC FORMULAR

Modificació de la DIA de la reforma integral Port de Fornells – fase 2, TM Es Mercadal

1. Tramitació

En data 29 de gener de 2025, té entrada al Servei d'Assessorament Ambiental ofici de Ports IB sol·licitant la modificació de la declaració de impacte ambiental (DIA) del projecte bàsic de reforma integral del Port de Fornells – Fase 2.

En data 1 de juliol de 2025, té entrada al Servei d'Assessorament Ambiental ofici del president del Comitè de Posidònia sol·licitant «modificació de la Declaración de Impacto Ambiental (DIA) de la reforma integral del Puerto de Fornells (Menorca) Fase 2 en lo referente a la aplicación de las partidas aportadas al Fondo Posidonia» tramés per la DG de Medi Natural i Gestió Forestal.

La modificació de la DIA ha de seguir els tràmits prevists a l'article 44 de la Llei 21/2013. D'acord amb l'article 44.5 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, l'òrgan ambiental ha sol·licitat informe a les següents administracions i entitats afectades:

- Servei d'Agricultura del CIME
- Ajuntament Es Mercadal
- Direcció General de Costes i Litoral. Servei de Costes i Litoral
- Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural. Direcció General de Pesca
- GOB Menorca
- Direcció General de Medi Natural i Gestió Forestal. Servei d'Espais Naturals. Servei de Planificació al Medi Natural
- Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico. Dirección General de la Costa y el Mar.
- Servei de Patrimoni Històric del CIME.

2. Motivació de les sol·licituds de modificació.

- Ports IB sol·licita que s'elimini el condicionant de desinstal·lar els pantalans durant l'hivern atès l'informe de la Comisión de Faros de Puertos del Estado de data 14 de juny de 2023 i l'anàlisi de seguretat marítima per part dels enginyers responsables de l'explotació del port de Fornells.

- Ports IB sol·licita la modificació a l'aportació de 30.000 €/temporada al Fons Posidonia en concepte de un vigilant de fondeig atesa la falta de definició dels anys en els quals s'ha de realitzar la aportació i de les converses amb la Direcció General de Medi Natural i Gestió Forestal que ha manifestat la no conformitat amb l'ingrés d'una quantitat al Fons Posidonia per un determinat concepte, i la necessitat de tractar aquest tema a la propera reunió del Comitè Posidonia que gestiona el Fons Posidonia que es preveu celebrar a principis de 2025, moment en el qual s'aclariria el dubte plantejat.

- Sol·licitud del President del Comitè de Posidonia (30/06/2025) que s'eliminïn les determinacions dels projectes i detalls d'execució de cadascuna de les compensacions econòmiques establertes atès que aquestes mesures només es poden establir mitjançant el mecanisme previst al Decret de Posidonia.

3. Descripció de les sol·licituds de modificació i informes rebuts:

3.1.- Ports Ib sol·licita «Modificació resolució DIA i de la posterior modificació»

1) Modificació pantalans

On diu,

S'informa favorablement el projecte de reforma integral del Port de Fornells - Fase 2, a l'àmbit del LIC ES5310035 Àrea marina del Nord de Menorca, sempre que les millores ambientals proposades per Ports IB a l'informe de Contestació de desembre de 2019 siguin incorporades al Projecte tècnic i a l'Estudi d'Impacte ambiental i sempre que es compleixin els següents condicionants:

(...)

6. Tots els pantalans s'han de desinstal·lar durant l'hivern.

Es proposa la següent modificació i redacció alternativa:

S'informa favorablement el projecte de reforma integral del Port de Fornells - Fase 2, a l'àmbit del LIC ES5310035 Àrea marina del Nord de Menorca, sempre que les millores ambientals proposades per Ports IB a l'informe de Contestació de desembre de 2019 siguin incorporades al Projecte tècnic i a l'Estudi d'Impacte ambiental i sempre que es compleixin els següents condicionants:

(...)

6. Tots els pantalans fixats en morts que anteriorment es desinstal·laven, que el projecte preveu el seu canvi a pilones, no es desinstal·laran durant l'hivern, donat el risc ambiental associat a la nova operativa de desinstal·lació i el risc que suposa deixar un espai amb pilones per la seguretat marítima en base a l'informe de la Comisión de Faros de Puertos del Estado. Aquests pantalans no podran ser utilitzats per embarcacions durant l'hivern, per tal d'assegurar aquest fet, es desinstal·laran els fingers, les cornamuses i anelles de tots els pantalans i s'instal·laran cartells informatius de prohibit amarrar.

En conclusió, en base a les consideracions anteriors es sol·licita l'inici del procediment per modificar les mesures exposades de la DIA d'acord amb l'article 44 de la Llei 21/2013, per la impossibilitat del compliment d'algunes mesures en quan al desmuntatge dels pantalans durant l'hivern, per permetre d'aquesta forma el compliment de les recomanacions de l'informe de la Comisión de Faros de Puertos del Estado de data 14 de juny de 2023.

2) Modificació aportació Fons Posidònia vigilant

On diu,

1) Derivats de l'informe del Servicio de Planificación:

b. Ports IB ha d'aportar 30.000 €/temporada al Fons Posidònia, en concepte d'un vigilant de fondejos que vigili, diàriament durant l'estiu, tot el LIC Àrea Marina del Nord de Menorca i tot el LIC Punta Redona Arenal d'en Castell. El primer pagament es realitzarà abans de l'ocupació del pantalà L.

Es proposa la següent modificació i redacció alternativa:

2) Derivats de l'informe del Servicio de Planificación:

b. Ports IB posarà a disposició del personal de la Direcció General de Medi Natural i Gestió Forestal, les dues embarcacions amb patró de les qual disposarà a l'illa de Menorca pel servei d'inspecció i vigilància del litoral i pel control de l'explotació dels camps de boies a Menorca, per tal que, en cas de ser necessari, puguin acompanyar al personal encarregat de vigilar el LIC Àrea Marina del Nord de Menorca i el LIC Punta Redona Arenal d'en Castell.

3.2.- L'informe del Servei de Planificació al Medi Natural (18/06/2025) conclou:

1. No hi ha dades que demostrin que el desmuntatge hivernal dels pantalans sigui un condicionant innecessari o ineficaç, o que demostrin que la seva retirada sigui més perjudicial per el medi ambient que el seu manteniment durant l'hivern.

2. Durant la visita duita a terme a la zona el 15 d'abril de 2025 es va comprovar que el sistema de desmuntatge dels pantalans recentment instal·lats és senzill, es pot fer trams de pantalà i no requereix més que un equip de bussejadors professionals i un camió grua, sense que aparentment sembli necessari emprar una grua pontona.

3. A l'acta núm. 538 de 14 de juny de 2023 de la Comissió de Fars de Ports de l'Estat es suggereix que seria més segur per a la navegació mantenir els pantalans flotants instal·lats durant tot l'any en lloc de retirar-los durant l'hivern.

4. Certament les aportacions que es fan al fons posidònia no poden ser finalistes ja que la competència per determinar quins projectes són finançats a càrrec d'aquest fons és del conseller i directora general competents en medi natural i del Comitè Posidònia, en els termes establerts al punt quart de la disposició addicional cinquena del Decret 25/2018.

5. No obstant l'anterior la redacció actual del condicionant de la DIA en qüestió no estableix la obligatorietat de que el Fons Posidònia destini aquests doblers a una mesura concreta sinó que deixa clar que es tracta d'una aportació al fons «en concepte de», concretament d'un vigilant de fondejos, per tant en cap cas pretén condicionar la decisió dels òrgans competents per decidir les inversions a càrrec del fons.

6. Un dels objectius dels Fons Posidònia és contribuir al finançament d'accions de reforç de les mesures de vigilància, per tant no s'observa cap incompatibilitat entre la mesura compensatòria establerta a la DIA i les finalitats del fons.

7. Un dels primers informes tècnics emesos durant el procediment d'AIA va estimar que les 77 noves barques que acollirien les instal·lacions portuàries després del projecte de reforma suposarien una pèrdua o deteriorament anual addicional de 12,5 m2 de posidònia de les àrees marines properes.

8. En tot cas només quan hi hagi dades sòlides que demostrin que gairebé no es produeixen fondejos damunt les fanerògames marines, o que l'impacte derivat és inapreciable, o que es poden aplicar altres tècniques de vigilància més eficaces estaria justificada una modificació aquesta mesura compensatòria i per tant es raonable establir un període de 5 anys mínim de vigència d'aquesta aportació i una volta finalitzat aquest període analitzar les dades de fondejos, revisar l'eficàcia de les noves tècniques de vigilància disponibles i valorar si es donen alguna de les causes previstes a la llei 21/2013 que justifiquin un modificació d'aquest condicionant.

Inform favorablement la modificació de la mesura 1.f de la DIA de la reforma integral del port de Fornells – Fase 2 sobre el desmuntatge hivernal dels pantalans sempre que:

— Ports IB dugui a terme un estudi que determini si el manteniment dels pantalans durant tot l'any pot provocar que no s'assoleixi la irradiància de saturació de les fanerògames en alguns moments de l'any, i avaluar l'efecte que això pot tenir en el seu estat de conservació. Per tal de poder facilitar l'elaboració d'aquest estudi, i mentrestant no s'hagi determinat l'abast i les conseqüències d'aquesta disminució d'irradiància, es recomana desinstal·lar alguns dels pantalans de forma alternada durant els hiverns.

Inform desfavorablement la modificació de la mesura 1.b de la DIA de la reforma integral del port de Fornells – Fase 2 sobre l'aportació anual al fons posidònia en concepte d'un vigilant de fondejos en els termes que proposa Ports IB atès que no sembla que es doni, ara per ara, cap de les circumstàncies recollides a l'article 44.1 de la Llei 21/2013 que puguin justificar la modificació d'aquest condicionant de la DIA.

No obstant això es proposa que Ports IB analitzi, en un període aproximat de quatre o cinc anys, si aquest condicionant ha esdevingut innecessari bé perquè la utilització de noves i millors tècniques permeten una millor protecció de les fanerògames marines, front els fondejos, o bé perquè l'impacte dels fondejos en les fanerògames s'ha reduït significativament de manera que la mesura ha esdevingut innecessària i, en cas que es doni alguna d'aquestes circumstàncies, sol·liciti de nou la modificació o eliminació del condicionant.

3.3.- L'informe sobre l'acord del Comitè de Posidonia de 26/02/2025 referent a la petició de modificació del “Acuerdo del Pleno de la Comisión de Medio Ambiente de las Islas Baleares (CMAIB) sobre la modificación de la Declaración de Impacto Ambiental (DIA) de la reforma integral del Puerto de Fornells (Menorca) Fase 2” en referència a l'aplicació de les partides aportades al Fons de Posidònia de data 27/06/2025 indica que:

« En fecha 04/05/2022 se aprueba el acuerdo, del Pleno de la Comisión de Medio Ambiente de las Islas Baleares (CMAIB) sobre la modificación de la Declaración de Impacto Ambiental (DIA) de la reforma integral del puerto de Fornells (Menorca), BOIB 07/05/2022.

En el citado acuerdo se establece que PORTSIB deberá aportar al Fondo Posidonia un total de 54.354,3€ IVA excluido, por el concepto de financiar un total de 55 boyas fuera de la bahía de Fornells con un coste unitario de 988,26€ IVA excluido.

Igualmente establece que el mismo ente PORTSIB debe aportar al Fondo posidonia un total de 56.450,06€ más IVA, en concepto de delimitación y gestión de la zona de fondeo permitido que tiene que delimitar en el centro de la Bahía.

En fecha 24/04/2023 PORTSIB autoriza y ordena el pago de 122.658,87€ al fondo posidonia en concepto de las dos anteriores compensaciones.

En fecha 26/02/2025 el Comité Posidonia acuerda por unanimidad que la cantidad disponible en el Fondo Posidonia se destine a sostener el programa de seguimiento de posidonia en Baleares (Xarxa Posidonia) y a las actuaciones que el Comité considere pertinentes en cumplimiento de la disposición adicional quinta del Decreto 25/2018, de 27 de julio sobre la Conservación de la Posidonia oceánica en las Islas Baleares (en adelante decreto posidonia) , ya que de acuerdo con la mencionada disposición, no se pueden hacer aportaciones para ejecutar actuaciones previamente establecidas, pues esta competencia corresponde al Conseller de Agricultura, Pesca y Medi Natural que ha de ejercerla mediante resolución, oído el Comité Posidonia».

Finalment, conclou: «se proceda a modificar la resolución de la DIA de la reforma integral del Puerto de Fornells, modificada mediante el acuerdo de la CMAIB de 04/05/2022, eliminando la determinación de los proyectos y detalles de ejecución de cada una de las compensaciones económicas establecidas, visto que estas medidas solo pueden establecerse de acuerdo con el mecanismo previsto en el decreto Posidonia.»

3.4.- Sol·licitud del President del Comitè de Posidonia (30/06/2025): «se proceda a modificar la resolución de la DIA de la reforma integral del Puerto de Fornells, modificada mediante el acuerdo de la CMAIB de 04/05/2022, eliminando la determinación de los proyectos y detalles de ejecución de cada una de las compensaciones económicas establecidas, visto que estas medidas solo pueden establecerse de acuerdo con el mecanismo previsto en el decreto Posidonia.»

4. Consideracions de l'Òrgan Ambiental:

4.1. En relació a la proposta de modificació de la mesura 1.b de la DIA:

Vist que d'acord amb l'informe del Servei de Planificació al Medi Natural (18/06/2025) es manté l'aportació anual al Fons de Posidònia (Inform desfavorablement la modificació de la mesura 1.b de la DIA de la reforma integral del port de Fornells – Fase 2 sobre l'aportació anual al fons posidònia en concepte d'un vigilant de fondejos en els termes que proposa Ports IB...) i, atès que el Decret de Posidonia té establert un mecanisme per decidir quines actuacions s'executaran amb el Fons de posidònia, es modificarà el punt de la següent manera:

On diu:

«b. Ports IB ha d'aportar 30.000 €/temporada al Fons Posidònia, en concepte d'un vigilant de fondejos que vigili, diàriament durant l'estiu, tot el LIC Àrea Marina del Nord de Menorca i tot el LIC Punta Redona Arenal d'en Castell. El primer pagament es realitzarà abans de l'ocupació del pantalà L.»

Ha de dir:

«b. Ports IB ha d'aportar 30.000 €/temporada al Fons Posidònia perquè el Comitè de Posidònia efectui les actuacions que consideri pertinents, en compliment del Decret 25/2018, de 27 de juliol, sobre la Conservació de la Posidonia Oceanica a les Illes Balears. El primer pagament es realitzarà abans de l'ocupació del pantalà L.»

4.2. En relació a la proposta de modificació de la mesura 1.f de la DIA:

D'acord amb l'informe del Servei de Planificació al Medi Natural s'accepta la modificació condicionada a que el promotor faci un estudi per avaluar els efectes de la modificació, a més de la recomanació de desinstal·lar alguns dels pantalans de forma alternada durant els hiverns.

4.3. En relació a la sol·licitud del President del Comitè de Posidonia

S'eliminaran les determinacions dels projectes i detalls d'execució de cadascuna de les compensacions econòmiques establertes.

Conclusions

D'acord amb l'article 44 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental; revisada la documentació presentada pel promotor; l'informe sobre l'acord del «Comitè Posidonia»; la sol·licitud del President del Comitè de Posidonia», i l'informe del Servei de Planificació al Medi Natural presentat durant el termini de consulta,

Primer.- Es modifiquen els condicionants de la DIA del Projecte de Reforma Integral del Port de Fornells-Fase 2a (BOIB núm. 89 de 21 de maig de 2020) i de la primera modificació de la DIA (BOIB Núm.60 de 07 de maig de 2022) en els següents termes:

On diu:

«1) Derivats de l'informe del Servei de Planificació al Medi Natural de la Direcció General de d'Espais Naturals i Biodiversitat (DGENB):

a. PORTS IB ha de finançar, instal·lar i gestionar de forma directa, 8 boies a les cales de llevant de la badia, en concret a Cala Salada amb la finalitat de utilització diürna, i 14 boies a la zona posterior del dic de abric. El projecte per a la seva instal·lació haurà de passar la tramitació

ambiental que pertoqui.

A més, amb un cost unitari de 988,26 €/IVA exclòs, haurà de finançar un total de 55 boies fora de badia de Fornells, aportant al Fons Posidònia 54.354,3 €/IVA exclòs per aquest concepte.

b. Ports IB ha d'aportar 30.000 €/temporada al Fons Posidònia, en concepte d'un vigilant de fondejos que vigili, diàriament durant l'estiu, tot el LIC Àrea Marina del Nord de Menorca i tot el LIC Punta Redona Arenal d'en Castell. El primer pagament es realitzarà abans de l'ocupació del pantalà L.

(...)

f. Tots els pantalans s'han de desinstal·lar durant l'hivern.

(...)

- S'haurà de transferir l'import de 56.450,06 € més IVA al Fons Posidònia en concepte de delimitació i gestió de la zona de fondeig permès que s'ha de delimitar a la part central de la Badia.

(...)»

Ha de dir:

«1) Derivats de l'informe del Servei de Planificació al Medi Natural de la Direcció General de d'Espais Naturals i Biodiversitat (DGENB):

a. PORTS IB ha de finançar, instal·lar i gestionar de forma directa, 8 boies a les cales de llevant de la badia, en concret a Cala Salada amb la finalitat de utilització diürna, i 14 boies a la zona posterior del dic de abric. El projecte per a la seva instal·lació haurà de passar la tramitació ambiental que pertoqui.

A més, s'ha d'aportar al Fons Posidònia 54.354,3 €/IVA exclòs perquè el Comitè de Posidònia efectui les actuacions que consideri pertinents, en compliment del Decret 25/2018, de 27 de juliol, sobre la Conservació de la Posidonia Oceanica a les Illes Balears.

b. Ports IB ha d'aportar 30.000 €/temporada al Fons Posidònia perquè el Comitè de Posidònia efectui les actuacions que consideri pertinents, en compliment del Decret 25/2018, de 27 de juliol, sobre la Conservació de la Posidonia Oceanica a les Illes Balears. El primer pagament es realitzarà abans de l'ocupació del pantalà L.

(...)

f. Ports IB durà a terme un estudi que determini si el manteniment dels pantalans durant tot l'any pot provocar que no s'assoleixi la irradiància de saturació de les fanerògames en alguns moments de l'any, i avaluar l'efecte que això pot tenir en el seu estat de conservació. Per tal de poder facilitar l'elaboració d'aquest estudi, i mentrestant no s'hagi determinat l'abast i les conseqüències d'aquesta disminució d'irradiància, es recomana desinstal·lar alguns dels pantalans de forma alternada durant els hiverns.

(...)

-S'haurà de transferir l'import de 56.450,06 € més IVA al Fons Posidònia perquè el Comitè de Posidònia efectui les actuacions que consideri pertinents, en compliment del Decret 25/2018, de 27 de juliol, sobre la Conservació de la Posidonia Oceanica a les Illes Balears.

(...)».

Segon. Es publicarà la modificació de la declaració d'impacte ambiental al Butlletí Oficial de les Illes Balears, d'acord amb el que disposa l'article 44.6 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'Avaluació Ambiental.

Tercer. Aquesta resolució s'emet sense perjudici de les competències urbanístiques, de gestió o territorials de les administracions competents i de les autoritzacions o informes necessaris per a l'aprovació.

(Signat electrònicament: 2 de desembre de 2025)

La directora general d'Harmonització Urbanística i Avaluació Ambiental
Maria Paz Andrade Barberá